

I

2014

στην υπηρεσία της επιχείρησής σας

Πρώτη έκθεση της ΕΕ κατά της διαφθοράς

Η ευρωπαϊκή επιτροπή δημοσιοποιεί την πρώτη έκθεση της ΕΕ κατά της διαφθοράς, στην οποία αναλύεται και η κατάσταση στην Ελλάδα.

Η διαφθορά εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για την Ευρώπη. Πλήττει όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και κοστίζει στην ευρωπαϊκή οικονομία γύρω στα 120 δισ. ευρώ ετησίως. Τα κράτη μέλη έχουν αναλάβει πολλές πρωτοβουλίες τα τελευταία χρόνια, αλλά τα αποτελέσματα είναι άνισα και θα πρέπει να γίνουν περισσότερα για την πρόληψη και τιμωρία της διαφθοράς. Αυτά είναι μερικά από τα συμπεράσματα της πρώτης έκθεσης της ΕΕ κατά της διαφθοράς που δημοσίευσε σήμερα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η έκθεση αυτή παρουσιάζει την κατάσταση σε κάθε κράτος μέλος: τι μέτρα κατά της διαφθοράς εφαρμόζονται, ποια από αυτά είναι αποτελεσματικά, τι θα μπορούσε να βελτιωθεί και πώς. Οι πληροφορίες για κάθε χώρα στα αγγλικά και στην αντίστοιχη εθνική γλώσσα είναι διαθέσιμα εδώ: <http://ec.europa.eu/anti-corruption-report>

Η έκθεση δείχνει ότι τόσο η φύση όσο και το επίπεδο της διαφθοράς, καθώς και η αποτελεσματικότητα των μέτρων που έχουν ληφθεί για την καταπολέμησή της, ποικίλλουν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Δείχνει επίσης ότι πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στη διαφθορά σε όλα τα κράτη μέλη.

Αυτό προκύπτει και από τα αποτελέσματα έρευνας του Ευρωβαρόμετρου για τη στάση των Ευρωπαίων απέναντι στη διαφθορά, η οποία δημοσιεύτηκε σήμερα. Σύμφωνα με την έρευνα, τα τρία τέταρτα (76%) των Ευρωπαίων πιστεύουν ότι η διαφθορά είναι εκτεταμένη και περισσότεροι από τους μισούς (56%) ότι το επίπεδο της διαφθοράς στη χώρα τους έχει αυξηθεί την τελευταία τριετία. Ένας στους δώδεκα Ευρωπαίους (8%) δηλώνει ότι έχει υπάρξει θύμα ή μάρτυρας διαφθοράς το προηγούμενο έτος. Τα αποτελέσματα του Ευρωβαρόμετρου είναι διαθέσιμα εδώ: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/anti-corruption-report/index_en.htm

Οι φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς στην Ελλάδα υφίστανται τις ίδιες πιέσεις που δέχεται και μεγάλο μέρος της ελληνικής δημόσιας διοίκησης. Αν και έχουν γίνει κάποια θετικά βήματα, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης τομεακών στρατηγικών και του διορισμού εθνικού συντονιστή για την καταπολέμηση της διαφθοράς, η διαφθορά δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στην Ελλάδα. Το πλαίσιο για την καταπολέμηση της διαφθοράς εξακολουθεί να είναι περίπλοκο και δυσκολεύεται να παραγάγει αποτελέσματα. Στην έκθεσή της, σήμερα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επισημαίνει ότι ο τομέας των δημόσιων συμβάσεων εξακολουθεί να ενέχει κινδύνους και ότι η αύξηση της εποπτείας στον συγκεκριμένο τομέα θα ήταν επωφελής. Θα μπορούσαν επίσης να γίνουν περισσότερα όσον αφορά την υλοποίηση των τομεακών σχεδίων και την ενίσχυση του έργου του συντονιστή για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Η εντατικότερη εποπτεία της χρηματοδότησης των κομμάτων και των δηλώσεων συμφερόντων των πολιτικών, καθώς και η επανεξέταση του ζητήματος της βουλευτικής ασυλίας, θα συνέβαλαν επίσης στη βελτίωση της κατάστασης στην Ελλάδα.

Παράλληλα με μια ανάλυση της κατάστασης σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσιάζει και δύο εκτενείς δημοσκοπήσεις. Πάνω από τα τρία τέταρτα των ευρωπαίων πολιτών συμφωνούν ότι η διαφθορά είναι ευρέως διαδεδομένη στη χώρα τους. Μεταξύ των Ελλήνων, το ποσοστό αυτό είναι 99%. Το 4% των Ευρωπαίων και το 7% των Ελλήνων δήλωσαν ότι κατά το περασμένο έτος τους ζητήθηκε, ρητά ή έμμεσα, να καταβάλουν χρηματικό δώρο.

«Η διαφθορά υπονομεύει την εμπιστοσύνη των πολιτών στους δημοκρατικούς θεσμούς και το κράτος δικαίου, πλήττει την ευρωπαϊκή οικονομία και στερεί τα κράτη από φορολογικά έσοδα που έχουν τόσο πολύ ανάγκη. Τα κράτη μέλη έχουν συμβάλει σε μεγάλο βαθμό τα τελευταία χρόνια στην καταπολέμηση της διαφθοράς, αλλά η σημερινή έκθεση δείχνει ότι χρειάζονται ακόμη πολλά να γίνουν. Η έκθεση περιέχει συστάσεις για το τι θα μπορούσε να γίνει. Προσβλέπω στη συνεργασία με τα κράτη μέλη για την εφαρμογή αυτών των συστάσεων», δήλωσε η επίτροπος Εσωτερικών Υποθέσεων Σεσίλια Μάλμστρομ.

Η διαφθορά πλήττει όλα τα κράτη μέλη - με πολλούς διαφορετικούς τρόπους

Στη συνέχεια παρατίθενται ορισμένα κύρια συμπεράσματα σχετικά με τις τάσεις όσον αφορά τη διαφθορά στην ΕΕ:

1. Ελεγκτικοί μηχανισμοί

- *Χρήση προληπτικών πολιτικών (π.χ. κανόνες δεοντολογίας, μέτρα ευαισθητοποίησης, μηχανισμοί εσωτερικού ελέγχου, εύκολη πρόσβαση σε πληροφορίες δημόσιου ενδιαφέροντος).* Υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την πρόληψη της διαφθοράς. Ενώ σε ορισμένα κράτη, χάρη στην αποτελεσματική πρόληψη, το επίπεδο διαφθοράς είναι χαμηλό, σε άλλα οι πολιτικές πρόληψης εφαρμόζονται με ανομοιογενή τρόπο και με περιορισμένα αποτελέσματα.
- *Εξωτερικοί και εσωτερικοί ελεγκτικοί μηχανισμοί.* Σε πολλά κράτη μέλη οι εσωτερικοί διαδικαστικοί έλεγχοι που εφαρμόζουν οι δημόσιες αρχές (ιδιαίτερα σε τοπικό επίπεδο) είναι ανεπαρκείς και ασυντόνιστοι.
- *Σύγκρουση συμφερόντων.* Οι κανόνες σχετικά με τη σύγκρουση συμφερόντων διαφέρουν μεταξύ των χωρών της ΕΕ, και οι μηχανισμοί εξέτασης των καταγγελιών σύγκρουσης συμφερόντων είναι συχνά ανεπαρκείς. Οι κυρώσεις για παραβιάσεις των κανόνων σπάνια εφαρμόζονται και συνήθως είναι ελαστικές.

2. Δίωξη και επιβολή κυρώσεων

- *Κανόνες ποινικού δικαίου* που ποινικοποιούν τη διαφθορά εφαρμόζονται σε μεγάλο βαθμό και είναι σύμφωνοι με τα πρότυπα του Συμβουλίου της Ευρώπης, των Ηνωμένων Εθνών και της νομοθεσίας της ΕΕ. Επίσης, η απόφαση πλαίσιο 2003/568/JHA για την καταπολέμηση της διαφθοράς στον ιδιωτικό τομέα δεν έχει μεταφερθεί στις εθνικές νομοθεσίες με ομοιογενή τρόπο.
- *Η αποτελεσματικότητα της επιβολής του νόμου και της δίωξης* σε υποθέσεις διαφθοράς ποικίλλει σημαντικά στην ΕΕ. Σε ορισμένα κράτη μέλη τα αποτελέσματα είναι αξιοσημείωτα, ενώ σε άλλα οι περιπτώσεις επιτυχούς δίωξης είναι σπάνιες ή οι έρευνες είναι χρονοβόρες.

- Τα περισσότερα κράτη μέλη δεν διαθέτουν πλήρη στατιστικά στοιχεία για τις εγκληματικές πράξεις διαφθοράς, γεγονός που περιπλέκει τις συγκρίσεις και τις εκτιμήσεις. Σε ορισμένα κράτη μέλη, διαδικαστικοί κανόνες, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για την άρση της ασυλίας των πολιτικών, παρεμποδίζουν τη διερεύνηση υποθέσεων διαφθοράς.

3. Πολιτική διάσταση

- *Πολιτική λογοδοσία.* Η εντιμότητα στην πολιτική εξακολουθεί να είναι σημαντικό ζήτημα για πολλά κράτη μέλη. Για παράδειγμα, κώδικες δεοντολογίας στο εσωτερικό πολιτικών κομμάτων ή εκλεγμένων συνελεύσεων σε κεντρικό ή τοπικό επίπεδο συνήθως δεν υπάρχουν ή είναι χαλαροί.
- *Χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων.* Μολονότι πολλά κράτη μέλη έχουν θεσπίσει αυστηρότερους κανόνες για τη χρηματοδότηση των κομμάτων, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις. Στην ΕΕ σπανίως επιβάλλονται αποτρεπτικές κυρώσεις κατά της παράνομης χρηματοδότησης των κομμάτων.

4. Περιοχές κινδύνου

- Εντός των κρατών μελών, οι κίνδυνοι διαφθοράς είναι, σε γενικές γραμμές, μεγαλύτεροι σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, όπου οι έλεγχοι και οι ισορροπίες, καθώς και οι εσωτερικοί έλεγχοι τείνουν να είναι χαλαρότεροι απ' ό,τι σε κεντρικό επίπεδο.
- Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι τομείς έργων ανάπλασης και κατασκευών στις αστικές περιοχές είναι ευάλωτοι στη διαφθορά.
- Παρατηρούνται ορισμένες ελλείψεις σχετικά με την εποπτεία των κρατικών επιχειρήσεων, γεγονός που τις καθιστά ακόμη πιο ευάλωτες.
- Η διαφθορά μικρής κλίμακας παραμένει μείζον πρόβλημα μόνο σε λίγα κράτη μέλη.

Δημόσιες συμβάσεις: ένας τομέας ιδιαίτερα ευάλωτος στη διαφθορά

Η έκθεση περιλαμβάνει ένα ειδικό κεφάλαιο για τις δημόσιες συμβάσεις. Πρόκειται για έναν πολύ σημαντικό τομέα για την οικονομία της ΕΕ, δεδομένου ότι περίπου το ένα πέμπτο του ΑΕΠ της ΕΕ δαπανάται κάθε έτος από δημόσιους φορείς που αγοράζουν προϊόντα, υπηρεσίες και έργα. Επιπλέον, πρόκειται για έναν τομέα που διευκολύνει τις πρακτικές διαφθοράς.

Η έκθεση τονίζει την ανάγκη ενίσχυσης των προτύπων ακεραιότητας στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και διατυπώνει συστάσεις για βελτίωση των μηχανισμών ελέγχου σε ορισμένα κράτη μέλη. Στα σχετικά κεφάλαια ανά χώρα παρέχονται λεπτομερή στοιχεία και καθορίζονται τα σημεία στα οποία συνιστάται να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή.

Ιστορικό

Η έκθεση για την καταπολέμηση της διαφθοράς στην ΕΕ (http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/anti-corruption-report/index_en.htm) καλύπτει και τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ. Περιλαμβάνει:

- Ένα γενικό κεφάλαιο στο οποίο συνοψίζονται τα κύρια πορίσματα, περιγράφονται οι τάσεις που σχετίζονται με τη διαφθορά σε ολόκληρη την ΕΕ, και αναλύονται τα διάφορα μέτρα που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη για να αντιμετωπίσουν τη διαφθορά στις δημόσιες συμβάσεις.
- 28 κεφάλαια ανά χώρα που δίνουν μια συνοπτική εικόνα της κατάστασης σχετικά με τη διαφθορά, εντοπίζουν θέματα που απαιτούν περαιτέρω προσοχή και προβάλλουν καλές πρακτικές που θα μπορούσαν να αποτελέσουν παράδειγμα προς μίμηση για άλλα κράτη μέλη.
- Η έκθεση περιλαμβάνει επίσης τα αποτελέσματα δύο ερευνών του Ευρωβαρομέτρου σχετικά με τις απόψεις των Ευρωπαίων πολιτών και των επιχειρήσεων για τη διαφθορά.

Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Έκθεση της ΕΕ κατά της διαφθοράς, η οποία περιλαμβάνει κεφάλαια για κάθε χώρα, έρευνες του Ευρωβαρομέτρου, ενημερωτικά δελτία και ερωτοαπαντήσεις: <http://ec.europa.eu/anti-corruption-report>

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/anti-corruption-report/index_en.htm

Ιστότοπος της Σεσίλια Μάλμστρομ :

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/malmstrom/index_en.htm

Ακολουθήστε την επίτροπο Μάλμστρομ στο Twitter :

<https://twitter.com/#%21/MalmstromEU>

Ιστότοπος της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων :

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/index_en.htm

Ακολουθήστε τη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων στο Twitter

ENTERPRISE EUROPE NETWORK

50, 653 02 , : 2510-833964, Fax: 2510-835946

E-mail: info@chamberofkavala.gr [http:// www.chamberofkavala.gr](http://www.chamberofkavala.gr)

(Competitiveness and Innovation Programme 2007-2013)

Neither the European Commission nor any person acting on behalf of the European Commission is responsible for the use which might be made of the information contained herein. The views in this publication are those of the author and do not necessarily reflect the policies of the European Commission.

